

Dlouhodobý majetek (aktiva) v účetnictví podnikatelských subjektů

..... – majetek, který se nespotřebovává najednou, ale postupně se opotřebovává, během používání si udržuje svou původní formu. Dlouhodobý majetek se vyznačuje **dobou použitelnosti delší než .... rok**

Členění majetku v rozvaze

- .....
- Dlouhodobý hmotný majetek (DHM)
- .....

Dlouhodobý hmotný majetek

Fyzická podstata, dlouhodobost, ocenění

- Pozemky
- .....
- Samostatné movité věci
- Pěstitelské celky trvalých porostů
- Dospělá zvířata a jejich skupiny
- Umělecká díla a sbírky

Dlouhodobý nehmotný majetek

Nehmotná podstata, dlouhodobost, ocenění

- Nehmotné výsledky vývoje
- .....
- Ocenitelná práva
- .....
- Jiný dlouhodobý nehmotný majetek

Dlouhodobý finanční majetek

Dlouhodobost x krátkodobý finanční majetek, motivy nákupu, účel držení finančního majetku

-
-
- Jiný dlouhodobý finanční majetek

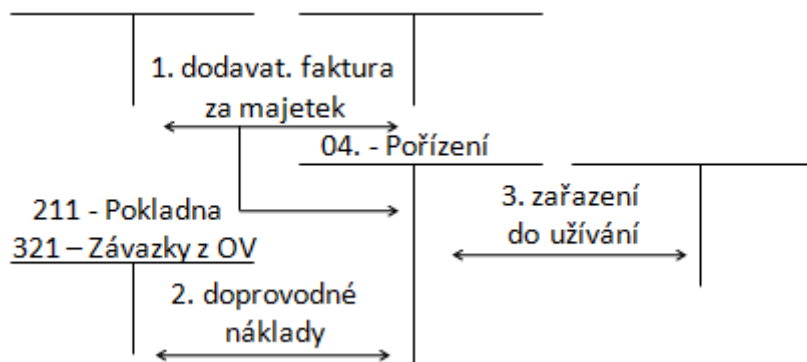
Oceňování k datu pořízení

- Pořizovací cena**
zahrnuje cenu pořízení majetku a **doprovodné náklady** –
- Vlastní náklady**
přímé a nepřímé náklady související s výrobou majetku
- Reprodukční pořizovací cena**
cena, za kterou byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje, může být stanovena např. soudním znalcem

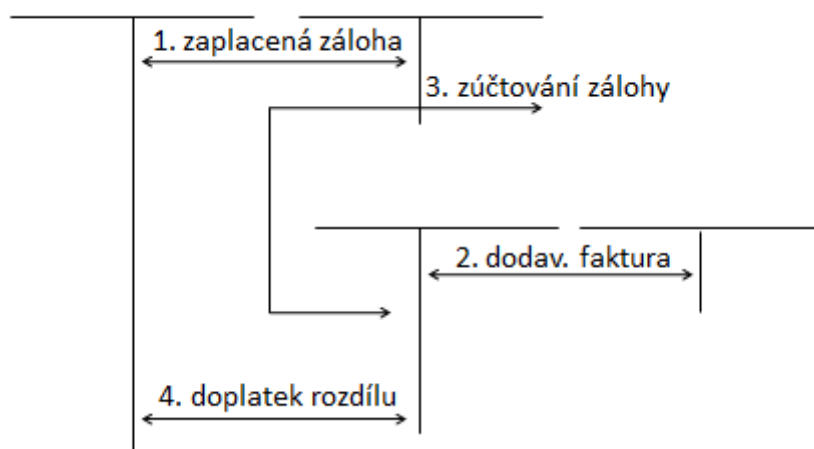
Dopravní podnik chce pořídit v tomto roce nové vozidlo.

- Jakými způsoby může vozidlo pořídit?
- Jaké doprovodné náklady účetní jednotce vzniknou?
- Jaké informace o majetku se dozví účetní jednotka z výkazu rozvahy?
- Jaké další informace poskytuje účetní jednotce účetnictví v oblasti dlouhodobého majetku?

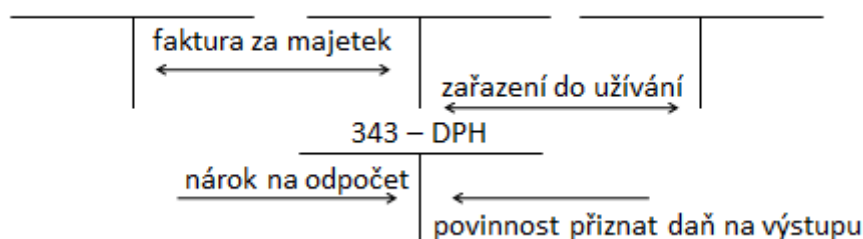
Nákup majetku

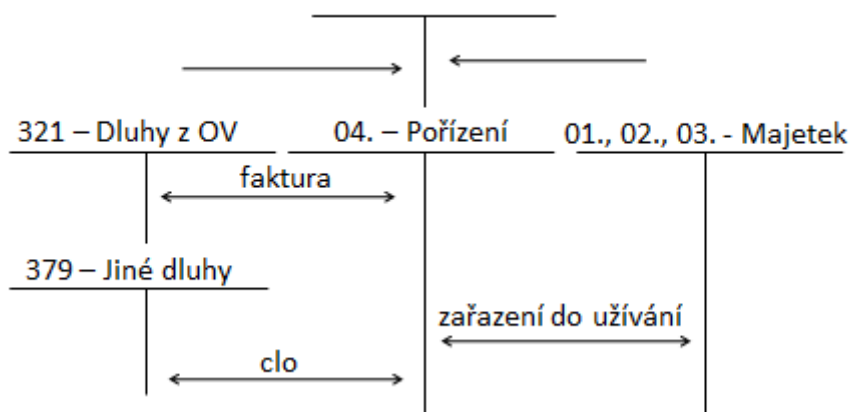
Nákup majetku se zálohou

Nákup majetku v EU

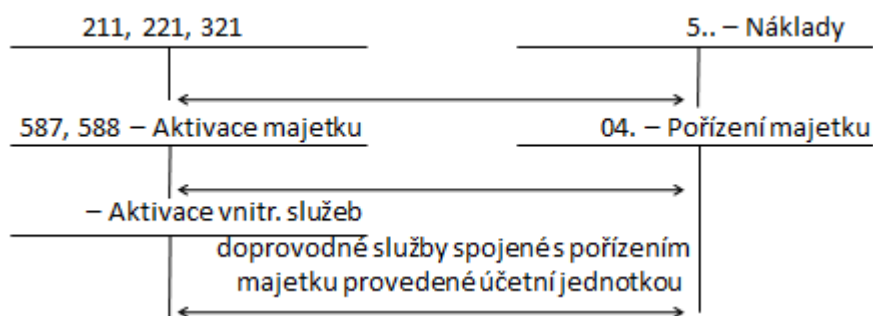

Nákup mimo území EU

Aktivace

- V průběhu výroby majetku vznikají podniku náklady
- Cena majetku se však do nákladů dostává postupně
- Proto je nutno tyto .....

Bezplatné nabytí majetku

Dopravní podnik nakoupil v roce 2022 dvě nová vozidla (odpisová skupina 3), cena za 1 ks je 14 000 000 Kč, náklady na dopravu byly vyčísleny na 25 000 Kč/ks a celkové náklady na zaškolení pracovníků na obsluhu těchto nových vozů činily 20 000 Kč. Stanovte vstupní cenu majetku a zúčtujte uvedené účetní případy. Pro zjednodušení předpokládejte, že se jedná o neplátce DPH.

Na začátku měsíce ledna zaplatil dopravní podnik zálohu na dodávku vozidel v částce 1 200 000 Kč. Zúčtujte účetní operace, které jsou s pořízením tohoto vozidla spjaty včetně úhrad všech závazků.

Aby mohla účetní jednotka částečně uhradit fakturu 4/11 čerpá z banky krátkodobý bankovní úvěr v hodnotě 4 000 000 Kč.

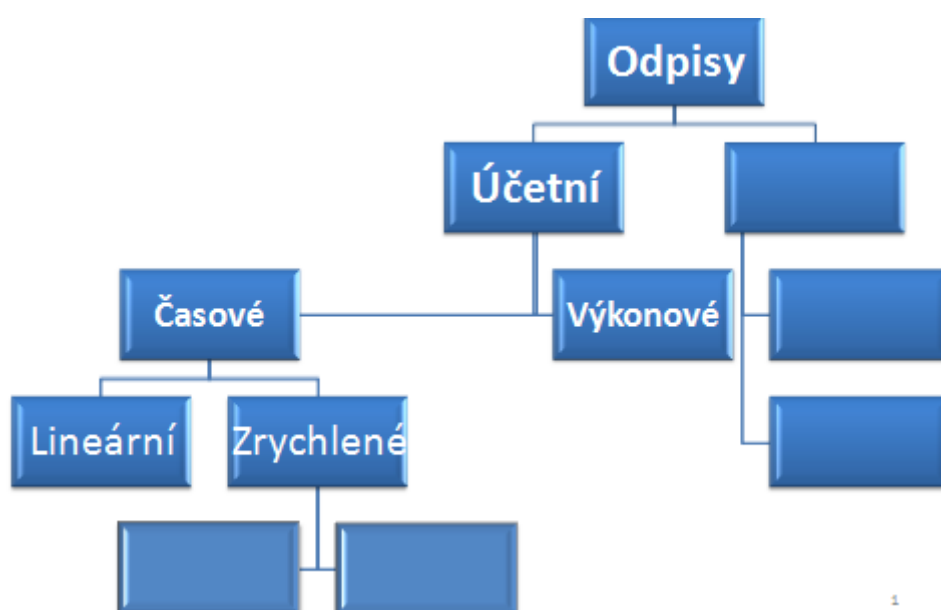
Číslo	Text	Částka	MD	D
1.	VBÚ – úhrada zálohy dle uzavřené smlouvy			
2.	Dodavatelská faktura 4/11 za majetek			
3.	ID - zúčtování zálohy (z č. 1)			
4.	VBÚ – doplatek zbývajících závazků (2 – 1)			
5.	Dodavatelská faktura 5/11 za dopravu			
6.	Dodavatelská faktura 6/11 za školení			
7.	VBÚ - úhrada faktur 5/11 a 6/11 za dopravu a za školení			
8.	ID - zařazení vozidel do užívání			
9.	VBÚ – účetní jednotce byl připsán krátkodobý bankovní úvěr			261
10.	VÚÚ – účetní jednotce byl připsán krátkodobý bankovní úvěr		261	

Účetní jednotka vozidlo zakoupila. Vše bylo v souladu s kupní smlouvou a tak bylo vozidlo nasazeno do běžného provozu.

- Co to způsobuje z pohledu účetnictví?
- Jak bude v účetních výkazech zobrazeno snížení hodnoty aktiva, ke kterému postupem času dochází?

Odpisy majetku

- Význam odpisů
- Druhy odpisů
- Oprávky
- Účetní zachycení

Účetní odpisy

- Odepisuje .....
- Komponentní odpisování – komponenta
- Metody:
  - Vycházející z doby použitelnosti (lineární, zrychlené)
  - Založené na výkonu aktiva

Lineární =

Zrychlené

a) DDB =

b) SYD = ...

Metody založené na výkonu

Odpisová sazba = ...
očekávaný výkon aktiva

Odpis = odpisová sazba . výkon v i-tém roce

Příklad – Odpisy majetku

Pořizovací cena vozidla taxislužby je 800 000 Kč. Vozidlo bylo zakoupeno 1.1.2022. Jaká bude výše odpisů v jednotlivých letech používání, využije-li účetní jednotka

- a) Lineární odpisy
- b) Zrychlené odpisy – metodu DDB
- c) Zrychlené odpisy – metodu SYD
- d) Metodu založenou na výkonu aktiva

a) Lineární odpisy, očekávaná doba životnosti aktiva (vozidla taxislužby) jsou 4 roky

Rok	Výpočet	Odpis	Zůstatková cena
2022			
2023			
2024			
2025			
Celkem			-

2022

Rozvaha

Označení	Aktiva	Řádek	Běžné účetní období			Minulé
			Brutto	Korekce	Netto	Netto
B.II.2	Hmotné mov.věci	018				

Výsledovka

Označení	Text	Řádek	Běžné účetní období
E.1.1.	Úpravy hodnot	16	

2023

Rozvaha

Označení	Aktiva	Řádek	Běžné účetní období			Minulé
			Brutto	Korekce	Netto	Netto
B.II.2	Hmotné mov.věci	018				

Výsledovka

Označení	Text	Řádek	Běžné účetní období
E.1.1.	Úpravy hodnot	16	

2024

Rozvaha

Označení	Aktiva	Řádek	Běžné účetní období			Minulé
			Brutto	Korekce	Netto	Netto
B.II.2	Hmotné mov.věci	018				

Výsledovka

Označení	Text	Řádek	Běžné účetní období
E.1.1.	Úpravy hodnot	16	

2025

Rozvaha

Označení	Aktiva	Řádek	Běžné účetní období			Minulé
			Brutto	Korekce	Netto	Netto
B.II.2	Hmotné mov.věci	018				

Výsledovka

Označení	Text	Řádek	Běžné účetní období
E.1.1.	Úpravy hodnot	16	

b) DDB

Rok	Výpočet	Odpis	Zůstatková cena
Celkem			

Pozn. Vychází se z předpokladu odpisování do výše zbytkové hodnoty, která by byla 50 000 Kč.

c) SYD

Rok	Výpočet	Odpis	Zůstatková cena
Celkem			

2022

Rozvaha

Označení	Aktiva	Řádek	Běžné účetní období			Minulé
			Brutto	Korekce	Netto	Netto
B.II.2	Hmotné mov.věci	018				

Výsledovka

Označení	Text	Řádek	Běžné účetní období
E.1.1.	Úpravy hodnot	16	

2023

Rozvaha

Označení	Aktiva	Řádek	Běžné účetní období			Minulé
			Brutto	Korekce	Netto	Netto
B.II.2	Hmotné mov.věci	018				

Výsledovka

Označení	Text	Řádek	Běžné účetní období
E.1.1.	Úpravy hodnot	16	

2024

Rozvaha

Označení	Aktiva	Řádek	Běžné účetní období			Minulé
			Brutto	Korekce	Netto	Netto
B.II.2	Hmotné mov.věci	018				

Výsledovka

Označení	Text	Řádek	Běžné účetní období
E.1.1.	Úpravy hodnot	16	

2025

Rozvaha

Označení	Aktiva	Řádek	Běžné účetní období			Minulé
			Brutto	Korekce	Netto	Netto
B.II.2	Hmotné mov.věci	018				

Výsledovka

Označení	Text	Řádek	Běžné účetní období
E.1.1.	Úpravy hodnot	16	

d) Metoda založená na výkonu aktiva

Rok	Počet cestujících	%
2022	7 500	
2023	7 000	
2024	6 500	
2025	6 000	

Celkem 27 000

Rok	Výpočet	Odpis	Zůstatková cena
2022			
2023			
2024			
2025			
Celkem			-

Daňové odpisy

V roce 2022 lze využít tyto metody daňových odpisů:

- a) **Rovnoměrné** (§ 31 ZDP)
- b) **Zrychlené** (§ 32 ZDP)

1. Rovnoměrné odpisy

Odpisové sazby uvádí zákon o daních z příjmů v § 31

Odpisové sazby pro rovnoměrné odpisování

Odpisová skupina	Sazba pro první rok odpisování	Sazba pro následující roky odpisování	Sazba pro zvýšenou vstupní cenu
1	20	40	33.3
2	11	22.25	20
3	5.5	10.5	10
4	2.15	5.15	5,0
5	1.4	3.4	3.4
6	1.02	2.02	2

Zvýšená vstupní cena = vstupní cena + technické zhodnocení

Roční odpisovou sazbu lze u vybraného druhu majetku **zvýšit o 10 %, 15 % nebo 20 %**.

Daňové odpisy ..... o 10 % v prvním roce odpisování

- Netýká se .....
- Majetek musí být v odpisových skupinách 1 – 3
- Zvýšený odpis může uplatnit pouze první vlastník daného majetku

2. Zrychlené odpisy

Odpis v 1. roce =

atd.

Koeficienty používané pro výpočet zrychlených odpisů (§ 32 odst. 1 ZDP)

Odpisová skupina	Koeficient pro první rok odpisování	Koeficient pro následující léta odpisování
1	3	4
2	5	6
3	10	11
4	20	21
5	30	31
6	50	51

Postup při výpočtu daňových odpisů:

- V roce pořízení se začlení majetek do příslušné ..... uvedené v příloze k Zákonu o daních z příjmů

- ..... musí dále rozhodnout jakým **způsob odpisování** bude používat – rovnoměrný nebo zrychlený
- Vypočtené odpisy se zaokrouhlují na .....

Vliv rozdílnosti hodnot účetních a daňových odpisů na základ daně (při výpočtu daňové povinnosti)

Pokud je **účetní odpis > daňový odpis** ... účetní jednotka má v nákladech větší částku než povoluje daňový zákon => o rozdíl mezi výši účetních a daňových odpisů se musí základ daně **zvýšit**.

Pokud je **účetní odpis < daňový odpis** ... účetní jednotka má v nákladech nižší částku než umožňuje daňový zákon = > o rozdíl mezi výši účetních a daňových odpisů se může základ daně **snížit**.

Dopravní podnik zakoupil v roce 2022 dvě nová vozidla. Cena každého vozidla byla 14 025 000 Kč (cena pořízení + doprava).

Vypočtete daňový odpis za rok 2022, odpisuje-li účetní jednotka majetek zrychleně. Majetek je zařazen do 3. odpisové skupiny.

ODPIS =

Určete, jakou úpravu bude muset účetní jednotka provést při transformaci účetního výsledku hospodaření na základ daně, jsou – li účetní odpisy

- prvního vozidla 1 600 000 Kč

- druhého vozidla 1 200 000 Kč

Vzhledem k omezené dostupnosti volných finančních prostředků nebude dopravní podnik v příštím roce zakupovat nová vozidla. Aby došlo k plnění standardů, chce DP nadále zvyšovat kvalitu svých služeb.

Co může účetní jednotka udělat se stávajícím majetkem?

Jak budou ovlivněny částky v rozvaze a výsledovce?

Technické zhodnocení

- Modernizace, rekonstrukce, přístavby, nástavby

- Technické zhodnocení navyšuje cenu majetku
- Drobné technické zhodnocení** lze účtovat přímo do nákladů na účty
518 – Ostatní služby – v případě majetku a
548 – Jiné provozní náklady v případě dlouhodobého hmotného majetku

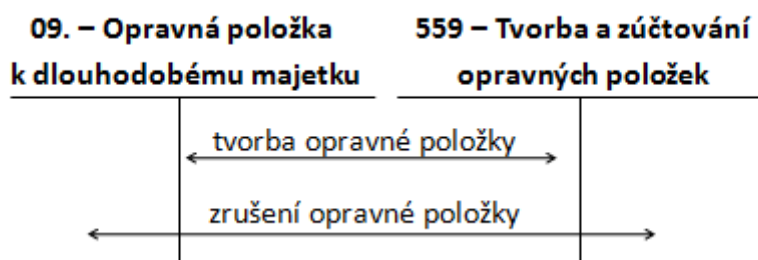
Na vybraném majetku byla provedena rekonstrukce (do vozidla byly doplněny nové informační systémy, byly vyměněny sedačky ...). Bude v účetnictví zachycena stejně i situace, kdy by byla na vozidle provedena rozsáhlá oprava?

Technické zhodnocení = modernizace a rekonstrukce, přístavby, nástavby

- Modernizace** = rozšíření vybavenosti nebo využitelnosti
- Rekonstrukce** =
- Přístavby** =
- Nástavby** = zvýšení stavby
- Opravy** =
- Údržby** = předcházení opotřebení, poškození

- Opravy a údržby se zachytí do daňových **nákladů (výdajů)** jednorázově (účet 511)

Odpis x opravné položky

- Odpisy** vyjadřují trvalé snížení hodnoty majetku
- Opravné položky** vyjadřují .....

Na konci roku 2022 se jedno vozidlo stalo dočasně provozu neschopné z důvodu častých poruch vozidla na trati. Tato záležitost je v řešení s výrobcem, ten se s uvedeným typem poruchy zatím nesešel, avšak je pravděpodobné, že během příštího roku bude tento nedostatek na vozidle odstraněn a to se stane opět provozuschopným. Na základě doporučení auditora se účetní rozhodla v rámci reálného a poctivého obrazu vytvořit k tomuto vozidlu opravnou položku ve výši 5 % z pořizovací ceny.

V roce 2023 se poruchu na vozidle podařilo odstranit. Bude na tuto skutečnost nějakým způsobem reagovat účetnictví ve vazbě na dřívější zaúčtovanou opravnou položku?

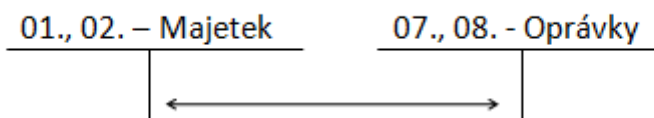
Vyřazení dlouhodobého majetku

Dlouhodobý majetek se **vyřazuje** z důvodu:

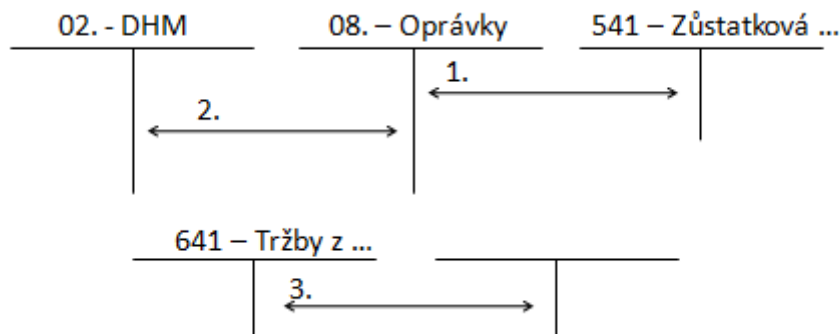
- Prodeje
-
- Manka nebo škody
-
- Vkladem do jiného subjektu
- Převedení do osobního užívání

Při vyřazování majetku je nutno sledovat, zda je majetek zcela odepsán. Pokud tomu není, je zapotřebí doúčtovat zůstatkovou cenu. Volba účtu pro **doúčtování zůstatkové ceny** se odvíjí od důvodu vyřazení majetku

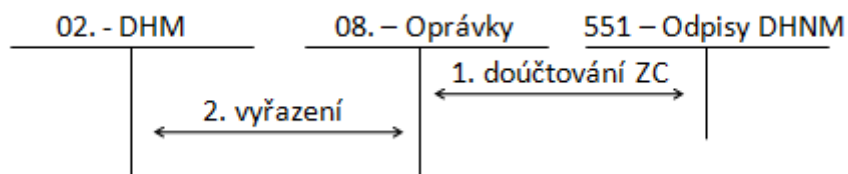
V případě, že je majetek **zcela odepsán** zaúčtuje se jeho vyřazení v pořizovací ceně, reprodukční pořizovací ceně nebo ve vlastních nákladech.

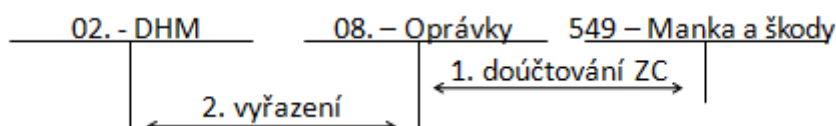
Vyřazení z důvodu prodeje

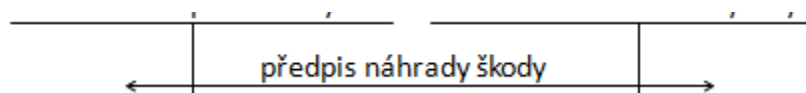
Vyřazení z důvodu likvidace (fyzické opotřebení)

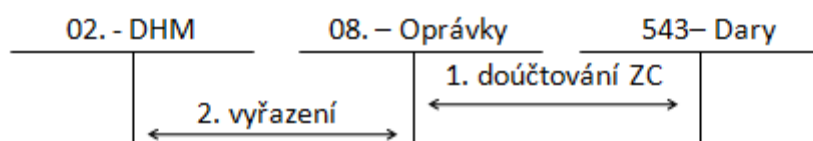
Vyřazení z důvodu manka nebo škody

Daňová uznatelnost:
 V plné výši
 Do výše náhrady škody

Vyřazení z důvodu darování

Daňová uznatelnost .....

Příklad 1 – Výkaz rozvahy

Vyplňte zjednodušený výkaz rozvahy

Na začátku roku 2022 má tento majetek

- Budovu – zakoupenou v roce 2020, pořizovací cena budovy je 5 000 000 Kč,. Netto hodnota budovy k 31.12.2021 byla 4 000 000 Kč
- Stroj – zakoupen v roce 2017, pořizovací cena 100 000 Kč, netto hodnota stroje k 31.12.2021 je 0 Kč
- Software – zakoupen v lednu 2021 za 72 000 Kč, netto hodnota k 31.12.2021 byla 48 000 Kč,

V průběhu roku 2022

- Nákladní automobil – zakoupen v roce 2022 za cenu 900 000 Kč, odpis automobilu za rok 2022 je 70 000 Kč
- Došlo k vyřazení budovy z důvodu prodeje, odpisy budovy za rok 2022 činí 500 000 Kč
- Odpis softwaru za rok 2022 je 24 000 Kč

Vyplňte výkaz rozvahy za oblast dlouhodobého majetku k 31.12.2022

Majetek	Brutto	Korekce	Netto	Minulé účetní období
Software				
Stavby				
SMV (HMV)				
Celkem				

Příklad 2 - Dlouhodobý majetek

Zaúčtujte u s. r. o. níže uvedené účetní případy. Sestavte zahajovací rozvahu dle níže uvedené struktury majetku a zdrojů krytí.

K 1. 1. 2022 byla struktura majetku a zdrojů financování následující:

peníze v pokladně 90 000 Kč, pohledávky z obchodních vztahů 60 000 Kč, zákonné rezervy 65 000 Kč, stavby 850 000 Kč, oprávky ke stavbám 100 000 Kč, hmotné movité věci 800 000 Kč, oprávky k HMV 450 000, dluhy z obchodních vztahů 150 000 Kč, rezervní fond 55 000 Kč, ostatní kapitálové fondy 60 000 Kč, peníze na bankovním účtu 550 000 Kč, základní kapitál ?

Číslo	Text	Částka	MD	D
1.	Dodavatelská faktura (FAP) za nákup nemovitosti (od neplátce DPH)	400 000		
2.	ID – zařazení nemovitosti do užívání	400 000		
3.	ID – vyřazení nákladního automobilu z důvodu prodeje PC = 500 000, oprávky 400 000 Kč a) b)			
4.	Vystavená faktura (FAV) za prodej nákladního automobilu Cena bez DPH DPH 21 % Cena celkem	200 000		
5.	VBÚ – úhrada dodavatelské faktury za nákup nemovitosti	400 000		
6.	ID – vyřazení osobního automobilu z důvodu havárie, PC = 250 000 Kč, oprávky 50 000 Kč a) b)			
7.	ID - předpis náhrady škody od pojišťovny za havarované vozidlo	80 000		
8.	ID – bezplatné nabytí účetního softwaru	60 000		

9.	Dodavatelská faktura za nákup stroje Cena bez DPH DPH 21 % Cena celkem	55 000		
10.	ID – doprava stroje zajištěná vnitropodnikově	5 000		
11.	VPD – montáž stroje zajistil pracovník odborného servisu (neplátce DPH)	1 000		
12.	ID – zařazení stroje do užívání			
13.	ID – na základě výsledků inventarizace zjistila s. r. o., že se v jejím majetku nachází níže uvedené položky, které předtím neúčtovala a) osobní automobil b) pozemek	105 000 50 000		
14.	ID – účetní odpis - budovy	120 000		
15.	ID – účetní odpis - software	10 000		

Dlouhodobý finanční majetek

Klasifikace CP

- Podle obchodovatelnosti
  -
  - neobchodovatelné
- Podle druhu
  -
  - úvěrové
- Podle existenční doby
  -
  - Dlouhodobé

Cenné papíry v účetnictví

- Dlouhodobý finanční majetek**
  -
  - Dluhové CP a podíly držené do splatnosti
  - Dlouhodobě poskytnuté půjčky
  - Ostatní dlouhodobé CP a podíly
- Krátkodobý finanční majetek**
  -
  - Dluhové cenné papíry – splatnost do 1 roku, s cílem držet CP do data splatnosti
  - Ostatní krátkodobé CP a podíly

Dlouhodobý finanční majetek

- Jedná se o **dlouhodobě** vázané prostředky finančního charakteru
-

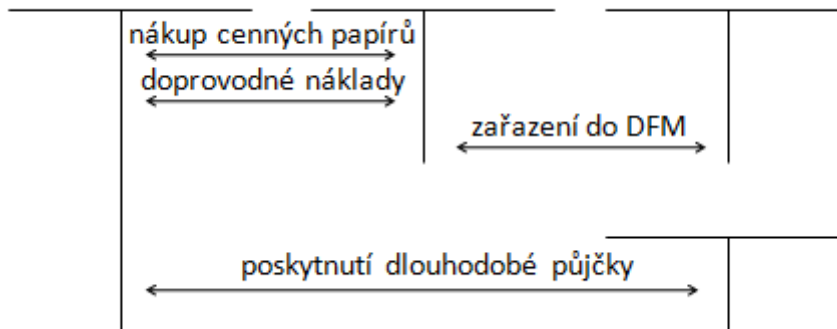
Ve skupině 06 se účtují:

- představují účasti s rozhodujícím (061) nebo podstatným vlivem (062), kritériem pro určení vlivu je podíl na hlasovacích právech
  - 061: podíl nad % na hlasovacích právech
  - 062: podíl % na hlasovacích právech
- Ostatní cenné papíry a podíly** – např. cenné papíry s menšinovým vlivem – do % hlasovacích práv (063)
- splatnost je delší než 12 měsíců a účetní jednotka má v úmyslu je držet do splatnosti (065)
- Dlouhodobě poskytnuté půjčky** mezi vzájemně propojenými osobami (066) a ostatními subjekty (067)

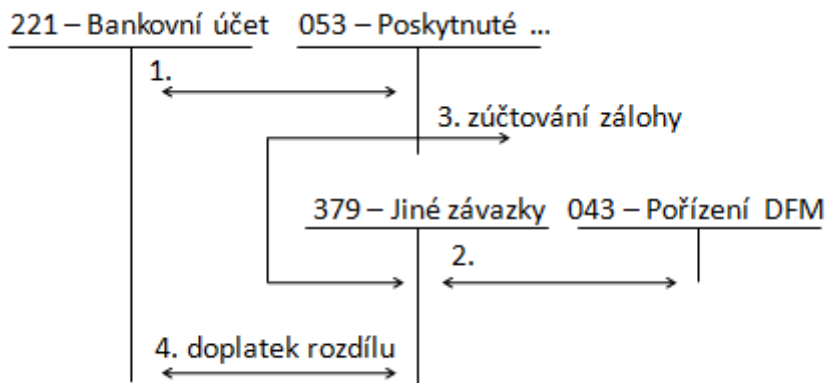
Oceňování CP

- K okamžiku pořízení se oceňuje **pořizovací cenou** = cena pořízení a doprovodné náklady
- K doprovodným nákladům patří

Pořízení CP

Pořízení CP se zálohou

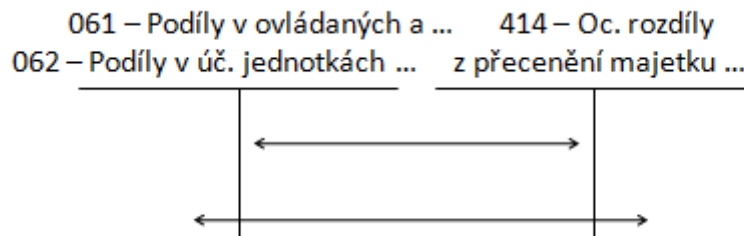

Oceňování CP k rozvahovému dni

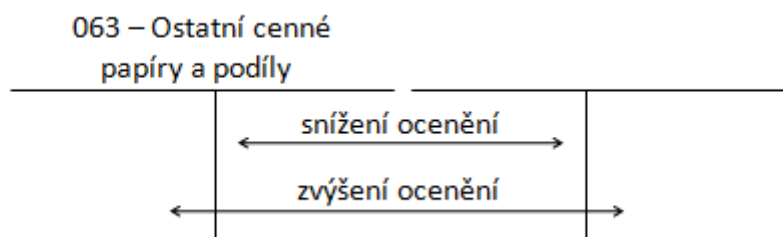
- ..... **účasti** – pořizovací cenou, ekvivalencí
- Ostatní podíly a realizovatelné cenné papíry** – .....hodnotou
- Dluhové cenné papíry** – navýšení o úrokový výnos

Ocenění ekvivalencí

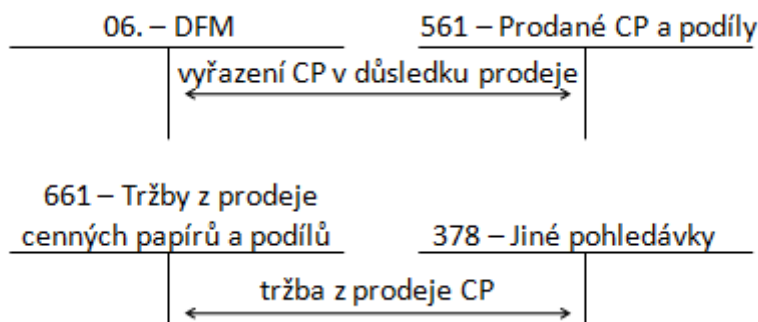
- Přecenění ekvivalencí (protihodnotou) lze použít u **majetkových účastí**. Jejím cílem je zachytit účetně takovou hodnotu, která odpovídá míře účasti účetní jednotky na vlastní kapitálu společnosti, ve které má podíl

Ostatní realizovatelné CP a podíly

Prodej CP a podílů

Příklad 3 - Dlouhodobý finanční majetek

ALFA, s. r. o. měla v oblasti dlouhodobého finančního majetku níže uvedené operace.

Doplňte předkontace a chybějící částky.

Číslo	Text	Částka	MD	D
1.	VBÚ – ALFA nakoupila akcie, které zakládají 50 % podíl na ob. společnosti GAMA, a. s.	2 800 000		
2.	VPD – v hotovosti zaplacen poplatek burze	1 500		
3.	ID - akcie zařazeny do portfolia			
4.	VBÚ – ALFA poskytla ob. společnosti DELTA půjčku se splatností 3 let	500 000		
5.	VBÚ – nákup dluhopisů splatných za 5 let, účetní jednotka má úmysl držet tyto cenné papíry do data jejich splatnosti	200 000		
6.	VBÚ – nákup dluhopisů splatných za 5 let, účetní jednotka má úmysl držet tyto cenné papíry do konce roku 2022	200 000		
7.	Vyřazení – úbytek CP z důvodu prodeje – akcie ob. společnosti GAMA ve výši 10 % podílu			
8.	PPD – prodány dlouhodobé akcie ob. společnosti GAMA (10 % podíl)	300 000		
9.	VBÚ – poskytnuta půjčka závodu ve skupině	20 000		
10.	ID - přecenění podílu v ob. společnosti GAMA, a. s. ekvivalencí na hodnotu 2 400 000			

V následujícím účetním období nastaly v oblasti účtování podílu na obchodní společnosti GAMA tyto účetní případy:

Číslo	Text	Částka	MD	D
11.	Vystavená faktura za prodej akcií GAMA	3 500 000		
12.	ID - vyřazení akcií v důsledku prodeje: a) vyřazení v pořizovací ceně b) zúčtování přecenění ekvivalencí			

MD	061	D
<div style="display: flex; justify-content: center; align-items: center; height: 100px;"> <div style="border-left: 1px solid black; width: 100%;"></div> </div>		